

Titel:

Inklusion af elever med autisme og ADHD i folkeskolens idrætstimer – er det muligt?

Forfatterpræsentation:

Anette Bentholm

Lektor på fysioterapeutuddannelsen, UCN.

PhD-studerende på Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet

Mailadresse: anb@ucn.dk

Type af præsentation:

Ønsker at lave en *mundtlig* præsentation til Nordisk Folkesundhedskonference

Stikordsliste:

Folkeskoleelever med autisme og ADHD, idræt, sociale ulighed i sundhed, sundhedsfremme, inkluderende undervisning og uciviliseret adfærd og eksklusion.

Baggrund: Flere elever med diagnoser inden for autisme og ADHD er blevet inkluderet i folkeskolen i Danmark siden 2012. Folkeskolereformen fra 2014 har øget fokus på bevægelse og fysisk aktivitet, med henblik på at fremme elevernes sundhed og akademiske læring (EVA, 2014). Elever med autisme og ADHD har en udviklingsforstyrrelse, der ofte påvirker deres sociale kommunikation, kognition og motorik (Harvey & Reid, 2003). Deres trivsel og deltagelsesgrad i skolen er generelt mindre end deres jævnaldrende uden diagnoser (Christensen & Nielsen, 2015), og målgruppen synes svær at inkludere. Det betyder, at elever med autisme og ADHDs forudsætninger for at deltage og blive inkluderet i skolens bevægelsesaktiviteter og idrætstimer udfordres, hvilket kan påvirke deres sundhed negativt (Baerg, 2011; Pan, Schien-Yu, 2011). Derfor er forskningsspørgsmålet: *Hvad muliggør og begrænser en inkluderende proces for børn med autisme og ADHD i skoleidrætten?*

Teoretisk ramme og metode: I undersøgelsen indgår 11 elever med autisme eller ADHD fra to forskellige skoler i Aalborg Kommune. Der anvendes en proces-sociologisk metodologi (Baur & Ernst, 2011). Til de makrosociologiske analyser inddrages dokumenter om mål for idrætsfaget i folkeskolen og inklusionsindsatsen lokalt. De mikrosociologiske analyser baseres på deltagende observationer i 45 idrætstimer af fokuselevernes interaktion og deltagelse, fire fokusgruppeinterviews af idrætslærerne, 11 individuelle interviews af eleverne, skolelederne og den pædagogisk konsulent i Aalborg Kommune, samt Social Network Analysis for at vurdere elevernes sociale status i idrætstimerne. Empirien er indsamlet i 2015 og analyseres ud fra processociolog Norbert Elias teorier om *The Civilizing process* (1994) og *The Established and Outsiders* (1994) og mikrosociolog Erving Goffmans teorier om *Stigma* (2014) og *Hverdagslivets rollespil* (2014).

Hovedresultater og konklusioner: De igangværende analyser tyder på, at størrelsen af den sociale enhed og holddannelsen i idrætstimerne har stor indflydelse på den inkluderende proces. Idrætslærernes undervisningsmæssige og skolens organisatoriske rammer har også indflydelse på inkluderingsprocessen. Yderligere har elevernes sociale status i klassen, og deres evne til at udøve en ”civiliseret adfærd” betydning for, om elever med autisme eller ADHD bliver inkluderet i idrætstimerne.

Betydning for: Skal elever med autisme/ADHD inkluderes i idrætssammenhænge, skal der øget fokus fra skolens og idrætslærernes side på struktur, forudsigelighed og elevernes forudsætninger.

Nøglereferencer:

Baerg, S., Cairnety, Hay, Rempel, Mahlberg, Faught (2011) *Evaluating physical activity using accelerometry in children at risk of developmental coordination disorder in the presence of attention deficit hyperactivity disorder*. Research in Developmental Disabilities 32, 1343-1350.

Baur & Ernst (2011) *Towards a process-oriented methodology: modern social science research methods and Norbert Elias's figurational sociology*. Blackwell Publishing Ltd

Elias, N. & Scotson, J.L. (1994) *The established and the outsiders: a sociological enquiry into community problems*. London. SAGE.

Elias, N. (1994) *The civilizing process: the history of manners and state formation and civilization*. Blackwell, Oxford.

EVA (2014) Motion og bevægelse. Inspirationskatalog. Kbh. EVA.

Goffman, E. (2009) Stigma : om afvigerens sociale identitet. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Goffman, E. (2014) Hverdagslivets rollespil. Oversat fra engelsk af Stig W. Jørgensen. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Magnusson, J. et al. (2012) *Beneficial Effects of Clinical Exercise Rehabilitation for Children and Adolescents with Autism Spectrum Disorder (ASD)*. Journal of Exercise Physiology online. Volume 15 Number 2.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (2016) *Afreportering af inklusionseftersynet. Den samlede afreportering*. Kbh., Ministeriet for Børn, undervisning og Ligestilling.

Pan, Chien-Yu (2011) *School Time Physical Activity of Students With and Without Autism Spectrum Disorders During PE and Recess*. Adapted Physical Activity Quarterly, 2008, 25, 308-321

Regeringen (2013) Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti) om et fagligt løft af folkeskolen. KL. Undervisningsministeriet.